

Za naše cestarje. Dobivamo pritožbe od okrajnih in državnih cestarjev, da jim posestniki, ki mejijo ob ceste pokosijo ali popasejo vso travo ob robovih cest. Trava ob cestah je užitek cestarjev. To jim je mala nagrada za njih delo. Slabo so plačani naši cestarji. Demokratični finančni minister ima milijone za brezverske Sokole, za nove kanone, za Wranglovce, a ubogim cestarjem pa še toliko noče dati, da bi mogli pošteno preživljati sebe in svoje družine. Obračamo se tem potem s prošnjo do posestnikov, ki mejijo ob ceste: Pustite vendar tisto bomo travo cestarjem, ali pa jim vsaj dajte kako odškodnino. Usmilite se revežev. Poslanci Slovenske ljudske stranke v Beogradu so se potegnili za slovenske cestarje, da ostanejo, pomagajte jim še vi domačini, ker jim sedanja demokratsko-samostojna vlada noče dati toliko, da bi lahko shajali.

«Zvišajte zavarovalnino!» že v tretje trobijo iz Ljubljane izvežbani zavarovalni pospeševatelj očka g. Hribar. Duhovnikom zatrjujejo, naj iz prižnice in ob vsaki priliki ljudstvo k temu navajajo. Zaradi sedanjih dragih delavskih in drugih plačil. Dobro, potrebno. Ko pa pride zastopnik kake zavarovalnice osebno ogledat si koč, hišo, inventar, posodo, orodje in drugo — ceni to vse sedanjim razmeram le še nizko, prenizko, češ, da je staro, obrabljeno itd. Taki slučaji so nam znani iz več krajev. Se tisti ne morejo primerno zvišati zavarovanja, ki bi sami hoteli, uvidevši potrebo. Sicer pa je takih zelo malo. Raje v krčmi za pet ali deset litrov pijače, kakor zoper ogenj in požar en bori stotak. Ob nesreči se pa kesajo. Prepozno. Kdor more, le naj si zviša zavarovanje. Zastopniki krščanske «Vzajemne zavarovalnice» mu ne bodo delali zaprek z izgovorom na sedanjo malovrednost predmetov, marveč bodo upoštevali nenavadno visoke stroške ob slučaju nesreče. Stara hiša, rabljeno orodje, posoda, pohištvo — je le videti slabše in manj vredno, služi pa posestniku za uporabo nič manj kakor lepo zlikano novo.

Občinski zastopi in udeležba pri naborih. Poslanci Roškar, Brodar, Krajnc in Zebot so interpellirali ministra vojne, čemu zahteva vojaška oblast pri naborih iz vsake občine polovico občinskega odbora. Tako se je na primer pripetilo, da je občina Slemen imela samo enega rekruta, a tega nabornika je moralo spremljati k naboru nič manj nego pet občinskih odbornikov. Poslanci zahtevajo, da se to določi črta in naj zadostuje kot spremstvo samo župan ali en občinski odbornik.

Romanje k Sv. Antonu na Pohorju. Na binkoštni pondeljek, ko je tukaj shod, bo nadžupnik in dekan iz Vuzenice pri drugi službi božji ob 10. uri blagoslovil 2 novi banderi, ki jih je kupil domač kmet Franc Kramljak. Antonski shod se bo obhajal s tridnevno v čast Sv. Antonu in Srcu Jezusovemu pod vodstvom gospoda misijonarja od Sv. Jožefa v Celju v proslavo tristoletnega misijonskega jubileja dne 11., 12. in 13. junija t. l. V nedeljo, dne 11. junija, bo začetek pobožnosti in dvojna služba božja ob 6. in 10. uri. V pondeljek okoli 6. ure zvečer slovesen sprejem selniške procesije z Marijinim kipom, ki je dar selniških romarjev. Nato večer nice. Na god sv. Antona dvojna služba božja in več sv. maš. Nedelja po sv. Antonu dne 18. nedelja je lepa nedelja. Se obhaja z dvojno službo božjo in procesijo.

Praznovanja je največ pri onih, ki so zapravili milost sv. vere. Kdor ne veruje več Kristusovim služabnikom, duhovnikom, veruje babam ali še hujšim zapeljivcem. Kdor se kloni omejenega človeškega razuma skrivnostim Božjega razodetja — tem bolj trdno veruje prazne zmote. Verovati, upati, ljubiti mora vsako človeško srce. Če ne pravega, pa kaj krivega, če ne boljšega, pa nespametnega. Tak je tudi slučaj z devetali sedemkratnim prepisovanjem in brezimnim odposiljanjem neke spakedrane molitve. Sedaj je celo ministrstvo ver z odlokom dne 21. marca t. l. št. 836 duhovnikom zabicalo, naj to prazno početje ljudem izbije iz glave. So vedno storili in bodo storili, ko razlagajo prvi člen apostolske vere ali prvo božjo zapoved. Vlada je naj vpliva potom svojih uradnikov kot vzgled ljudstvu, da bodo zopet v cerkvi poslušali pridige in krščanske nauke. Vlada naj le okraja po prstih one brezštevne liste in lističe, ki s surovim blatenjem dan za dnevom, teden za tednom spodkopavajo ugled duhovnikov. — Kajti, kogar ljudstvo več ne spoštuje, ga tudi več ne posluša, mu več ne verjame.

Glede postov je odločila tozadevna kongregacija (odbor) sv. konciljev v Rimu, dne 1. marca t. l., da naj bodo posihmal štiri srede v kvaternih tednih olajšani postji, torej meso je dovoljeno uživati le v jedi si je treba nekaj pritrpati, le enkrat na dan se nasititi. Nasprotno pa je zopet postrila bilje (dneve) pred Marijinim vnebovzetjem (Veliko Gospojnico) to je 14. avgusta in pred Vsemi Svetimi, to je zadnjega oktobra. Ta dneva je tudi mesojeda poslej prepovedana. Ako pride taka bilja na nedeljo, se ni treba zato, recimo že v soboto postiti. V tem slučaju post izostane.

Romarski vlak k Mariji Pomagaj se priredi tudi letos, ako ga bo železnica dovolila, in sicer: Dne 10. julija bo vozil prvi vlak, ki bo sprejemal romarje od Maribora do Grobelnega. Dne 24. julija pa bo vozil drugi vlak, na katerega bodo mogli vstopiti romarji na postajah od Grobelnega do Trbovelj. Vozne cene in natančnejši vspeled še niso znane. Toliko na znanje vsem tistim, ki se zanimajo za to romanje.

Obmejna nadloga. V Bistriškem grabnu nad Muto imajo graničarji obmejno stražo. Kako slavni so ti stražarji, spričuje sledeči dogodek. V nedeljo, dne 7. maja je prišel Ivan Ivanovič, vojak Srbin, prideljen granični trupi, k malemu posestniku Skutniku. Našel je ženo samo doma. Prisilil jo je, da je šla iskati moža, češ, da ima z njim opravka. Ko je pa odšla, je ta junak s silo odtrgal vrata od omare, razbil še neko kišto in ko je našel 350 dinarjev, je šel v krčmo zapravljal ukradeni

denar. Ko mu je pa bila roka pravice za petami, je srečno potegnil čez mejo. — Čudno, da še oblasti vedno ne izpregledajo, kako nepotrební, ozir. naravnost škodljivi so sedanji obmejni stražarji. Vsa njihova služba je nekako pohajkovanje, ležanje, in še sedenje v krčmah. Mnogokrat se druge ljudi, posebno ženske, motijo pri delu. Človek, ki mora težko delati dan za dnevom se čudi, čemu li plača država te ljudi mesečno po 14.000 kron, ko ji ne prinašajo niti najmanjše koristi! Tiho-tapiti itak ni več ničesar, torej nimajo koga loviti. Noben gospodar ne more dati hlapeu in dekli, ki vendar delata, 1400 kron na mesec. Naj bi država te nepotrebneže, če jih že res mora rediti, zaposlila v fabrikah in rudokopih. Mejo prekoračiti je strogo prepovedano, toda graničarji hodijo sem in tja, kakor se jim ljubi. — Kupujejo pač živeže in druge reči tu in onstran, povzročajo draginjo, prenašajo valuto, če se jim zdi, ostajajo pa tudi na dolgu. Vse to in še marsikaj več, kar gotovo ni v čast naši državi, se opazuje pri obmejnih četah. Ljudstvo, ki se s težkim delom bori za vsakdanji kruh in obleko, ter mora plačevati neznosne davke, gleda z nevoljo na ljudi, ki nič ne delajo in državi nikakor ne koristijo.

Lepa slovesnost. Iz Selnice ob Dravi nam poročajo: V občini Slemen smo obhajali pretekli četrtek lepo slovesnost: blagoslovitev nove kapele, spomenika za padlimi možmi in mladenci. Kapelo je blagoslovil domači g. župnik. Ob tej priliki smo se poslovili od požrtvovalnega g. kaplana, ki je nastopil kot administrator službo pri Sv. Trojici v Haložah. Za sklad KZ se je zbralo 400 K.

Umrli je v Dobju po osemletni hudi bolezni Marija Smid, iz vrle krščanske kmetske hiše. Bila je sva-kinja narodnjaka Miloša Smid, župnika solčavskega! Naj v miru počiva!

Posebni vlak z vestfalskimi slovenskimi rudarji se odpelje nazaj v Nemčijo dne 6. junija in sicer od Rajhenburga ob treh popoldne. Vlak obstaja na vsaki postaji od Rajhenburga do Ljubljane. Od Zidanega mosta odide vlak ob 4.25 popoldne in pride v Ljubljano ob 5.57 popoldne. Tu ostane do devetih zvečer. — Vestfalski rudarji se opozarjajo, da je voznja od Rajhenburga do Jesenic za vse že plačana. Naj si nihče ne kupi posebnega voznega lista.

Invalidski shodi. Na Binkoštni pondeljek, dne 5. junija se vrši shod vojnih invalidov pri Sv. Petru pri Mariboru, ob 3. uri popoldan v prostorih Bralnega društva. Ker je shod jako važen, je dolžnost vsakega invalida, vojne vdove in sirote, da se shoda polnoštevilno udeležijo. Odbor.

Lastovk se opaža letos povsod, kakor nam poročajo ljubitelji teh spomladnih oznanilk od več krajev, mnogo manj od lani. Sploh je zadnja leta njih število zelo padlo. Škoda za koristne selivke. Je li tudi nje zadela nemila usoda vsled vojske?

Kakšen oče — takšen sin! Iz Strmeca pri Ormožu nam poročajo. Minuli pondeljek je imela tukajšnje želarka T. opravke v Ormožu. Na povratku domov se je v družbi drugih žensk mudila v gostilni, kjer se je pridružil ženskam slabostojni posestniški sin K. iz D. Zelarka T. je slabotna ženska in jej je postalo slabo v gostilni. Posestniški sin se jej je ponudil za spremljevalca do njenega doma. Rekel je, da ga vodi pot k njenemu možu, ki je sodar, zaradi nekega sodarskega dela. Med potom v gozdu pa je K. vrgel T. na tla in je izvršil na njej najgrššo nasilje. Da ni kričala, je ženski usta s pestjo zamašil. Po atentatu je zlikovec pobegnil. Slučaj je naznanjen sodišču in orožništvu. K. tajni in se izgovarja na pijanost, a gradiva za njegovo krivdo je pač toliko, da se bo le težko izognil roki pravice. Oče tega nasilneža je steber demokratov, ki bi se lahko malo več pobrigal za brezvestno početje svojega sina, ne pa da dopušča, da mu sin popiva okrog in dela čast z nožem, gorjačo in grešnim nasiljem.

Psica pojedla novorojenčka. V vasi Lužanu pri Vavraždinu je 18letna Josipina Gjurgjek povila nezakonsko dete, katerega je baje iz strahu pred starši pustila ležati na tleh. Ko je pozneje šla gledat po detetu, ga ni več tamkaj našla. Požrla je rojenčka sosedova psica, le detetovo glavo in nogi je prinesla domov svojim mladimcem, kar je seveda izdalo brezsrčno mater.

Nekaj o razbojništvu v južnih krajih naše kraljevine. V južnih delih naše države se dogajajo tolovajstva, umori, ropi, požigi itd. in zgodi se, da se kljub najizdatnejšemu posredovanju policije in žandarmerije še do danes ni posrečilo oblastem omejiti ta lopovstva, ki so tam na dnevnem redu. Tako je med Kičevom in Dupljanom neka roparska tolpa napadla par kmetov, ki so se vračali s sejma. Roparji so zavlekli pet najuglednejših seljakov v šumo ter zahtevali za odkup 200 zlatih turških lir ali 20.000 dinarjev. Ostali seljaki so zbežali v Kičevo in prijavili napad srezkemu načelnstvu. Zandarmerija je roparje v šumi še pravčasno zasačila. Razvil se je hud boj. Na obeh straneh je bilo mnogo ranjenih in mrtvih. Ustreljen je bil tudi zloglasni Sejadin Saljevič, ki je lani upelnil srbsko selo Tajmište in s svojo tolpo pobil 200 prebivalcev.

Za sklad KZ so nabrali na gostiji Antona Drogenik in Rozalije Počivalšek v Imenem pri Podčetrtku 378 K. Vsem darovalcem iskrena zahvala!

Za Zupansko zvezo je darovala občina Marija Gradec znesek 500 K. Cast taki občini! Upamo, da bodo tej sledile tudi druge!

Gospodarstvo.

Franjo Rudl:

Zgoščeni grozdni sok.

Zanimivo je opazovati dejstva, da vinske cene pri nas v Jugoslaviji, čeprav pridelamo več vina, nego ga rabimo za domačo potrebo, nočejo padati, ter da se gibljejo sporedno z vrednostjo sladkorja.

Pri tem ne pride v poštev, ako se bi dalo iz tega izvajati in sklepati: Nizke sladkorne cene, nizke vinske cene, kajti to bi ne prineslo vinogradniku nobenega dobička, pač pa bi utegnili koristiti posredovalcem v kletih in vinskih trgovcem.

Resna in tudi hvaležna naloga bi bila v slučaju,

ako bi hoteli in morali vinski pridelovalci iz katerega koli vzroka svoj vinski most takoj spraviti v denar ter istega izvažati. V obliki zgoščenega grozdnega mosta bi to bilo mogoče. Zadruga «Societa cooperativa di esportazione di prodotti viticoli Trentini», s sedežem v Tridentu v južnih Tirolah, je, kakor sem videl na lastne oči, že pred vojno v velikem obsegu proizvajala zgoščen grozdni sok. Zgoščevanje se je mrzlim in tudi top-lim potom izvrševalo s stroji, katere je izumil inženir Monti. Kar cele vagone grozdja so spravljali v Trident, kjer se je zgoščevalo. Izdelovali so zgoščeni grozdni sok, grozdno strd, grozdni želé ter grozdni lezithin ali sladkor. Za kako veliko vinsko kletarstvo nastaneje vsled tega raznovrstne manipulacijske ali predelovalne možnosti, ne da bi se pri tem česar zagrešilo zoper obstoječi vinski zakon in sicer:

1. Lahko se zboljša vino slabjših letnikov ter iz slabjših leg ne da bi trebalo dodajati kaj sladkorja.

2. Poljubna vina se lahko prevrejo brez dodatka sladkorja.

3. Izdelovati je možno naravno-pristno sladko in desert-vino.

4. Za vživanje kot brezalkoholna pijača, kateri se pridene nekaj soda-vode, kakor tudi kot polivko za močnate jedi, za dijetično zdravljenje itd.

5. Kot izvozno blago v dežele, v katerih imajo prepoved vživanja alkohola.

6. Kot naravno temeljno snov, da si vsak sam lahko povsod izdeluje vino za lastno uporabo, kakor tudi za vinske veletrgovce, torej avtomatična izjednačba pri strogem javnem alkoholnem gibanju.

Ker imamo pri nas v Jugoslaviji zelo oddaljena grozdna pridelovalna središča, kjer so za časa vinske trgatve cene za vinski most zelo nizke, bi se take naprave na takih mestih zelo dobro splačale, bi bile zelo dobičkanosne, ker bi se že stroški za prevažanje znižali kar za 50 odstot., tudi bi se pri prevažanju ne izgubilo nič mosta, nič bi se ga ne vsušilo, kar pa pri prevažanju svežega mosta in novega vina ni mogoče.

Udeležil bi se dejanski takega takega podjetja, toda za to je treba mnogo razpoložljivega denarja.

Trtna uš.

(Phylloxera vastatrix).

Trtna uš, katere je po večini uničila že vse vinograde v Evropi, došla je k nam še le približno pred 70 leti iz Amerike. Po odkritju Amerike so prevažali namreč sem in tja najrazličnejše rastline in živali. Prinesli so k nam mnogo koristnega, pa tudi mnogo škodljivega. Med škodljivci omenimo samo tri najstrašnejše, pred katerimi se vsakemu vinogradniku šibijo kolena, to so: trtna uš, trtna rja (peronospora) in trtna plesen (oidium). S temi tremi se bomo tu po vrsti pečali, da spoznamo njih bistvo in zatiranje.

V letu 1865 so začeli francoski vinogradniki z grozo opazovati, da gre vinograd za vinogradom po zlu. Nič ni pomagalo, ne obilno gnojenje, ne najpravičnejše oskrbovanje, bolezen se je širila in širila čez vinorodne pokrajine. Leta 1868 je odkril francoski naravoslovec Planchon kot vzrok trtno uš na koreninah. Na bivšem Avstrijskem se je našla trtna uš še le 1872 v Klosternebu na Nižje Avstrijskem. Leta 1880 se je pokazala že na Bizeljskem, odkoder se je razširila čez celo Slovenijo.

Premnogo vinogradnikov je ta, s prostim očesom komaj vidna živalca spravila na beraško palico. Če vinogradni red je bil kar čez noč prevržen. S trtno ušjo vred so bile iz Amerike prenešene tudi ameriške trtno vrste, katere po večini ne rodijo kaj prida in se uporabljajo, razen nekaj samorođečih vrst, le kot podlaga, na katero se cepijo naše domače vrste.

Trtna uš živi na koreninah vinske trte in napada najfinejše do najdebelejše korenine, da celo koreninsko deblo. Tam živijo v celih kolonijah in zabadajo svoje sesala, katere pri potovanju položijo na spodnji del telesa, da jih pri hoji ne ovira, v korenine in srkajo zadovoljno sok vinske trte. Njih življenje je naslednje: V jeseni se spari krilata samica s krilatim samcem in znese takozvano zimsko jajčece. Iz tega jajčeca nastane ušica, takozvana brezpolnica znese, ne da bi se sparila do 30 jajčec, iz katerih se izvalijo spet brezpolnice, ki se zopet in zopet tako razmnožujejo naprej. Posameznik od teh ušic se spremenijo tekom leta v nimfe. Te imajo 4 krila, zlezejo na površje zemlje, letajo tam okrog in znesejo, ne da bi se sparile dvojne vrste jajčec: večje rumena (ženska) in manjša rdeča (moška). Iz teh jajčec nastanejo krilate uši spolnice, ki se sparijo in znesejo takozvano, že zgoraj omenjeno zimsko jajčece.

Trtna uš napada vse trtno vrste tudi ameriške. Našim trtnim vrstam, ki imajo fino koreninsko kožico, pride uš lahko do živga, težje je to pri ameriškah, ki imajo debelo kožico in so torej te več ali manj proti trtni uši odporne, jim torej ne morejo toliko škodovati.

Navzočnost trtno uši spoznamo po tem, da so posebno manjše korenine grbaste in otekale, ako malo natančneje opazujemo, našli bomo kmalu tudi uši. Pri amerikankah najdemo uši samo na finejših koreninah, na debelejših tam ne morejo več do živga. Sicer so različne ameriške trtno vrste tudi različno odporne in imamo tudi med ameriškimi take, ki jih trtna uš s časom tudi uniči, na primer Solonis.

Sredstev proti trtnim ušem imamo mnogo, a uspešnega nobenega. Naštejemo jih nekaj, ki so se izkazala:

1. Vbrizganje žveplovega ogljika v zemljo. Se dela s posebno pripravo 1—2 krat na leto in se da s pomočjo še nekaj časa vinograd ohraniti, ker ta tekočina, ki se v zemlji spremeni v plin, uniči uši.

2. Peščena zemlja. V zemlji, ki ima čez 70 odstot čistega peska, ne more živeti trtna uš. Takih vinogradov

je precej na Ogrskem, okrog Blatnega jezera in Segedina.

3. Preplavljenje vinograda z vodo. V jeseni se spu- gi nekaj tednov voda na vinograd. Mogoče je seveda samo v ravnini, ob rekah itd. Se dela v Italiji.

4. Cepljenje na amerikanke. To je edino sredstvo, katerega se zamoremo pri nas posluževati in ki nam daje sigurnost. Vsi drugi pripomočki so nesigurni, pre- dragi ali sploh nemogoči.

Trtna rja.

(Peronospora viticola).

Ta bolezen, katero smo istotako dobili iz Amerike, opazilo se jo je prvič še leta 1878 v Evropi. V naj- krajšem času se je raznesla povsod.

Kakoršeno je pač vreme, opazi se to bolezen krat- ko pred ali po cvetu, to je koncem maja ali začetkom junija. V tem času najdemo na površju listov belkaste lise, ki so na spodnji strani lista kakor z moko potro- šene. Te lise se množijo, večajo ter končno združijo. — List postaja vedno bolj rjav, se zvija ob roboh, se konč- no posuši in odpade. Pozneje napade tudi jagode, ki postanejo rujave, kakor usnje in jih tudi imenujemo usnjate jagode. Bolezen se širi, napade tudi vse nezrele poganjke in uniči cel trs tako, da izgleda že meseca septembra tako, kot bi moral še le novembra.

Peronospora je sestavljena iz zelo majhnih glivic, ki se zarijejo v notranjost, na spodnji strani pa napra- vijo seme, ki obstoji iz izredno malih kali, katere veter odnaša na druge liste. To seme, takozvani trosi kalijo pa le, če zima je na razpolago vlaga. Zato se v suhih le- tinah, ko jim je na razpolago edino rosa, ne morejo kaj prida razmnožiti. Ako pa pade tak tros na list, ki ima rosno površje, požene takoj kal v sredino in se razmno- žuje potem naprej. Na trtah najdemo pa tudi drugo podobno bolezen, ki ima ravno tako z moko potrošeno spodnjo stran, to je bolezen vinske pršice. Ta živalca, ki bi se dala primerjati z garjami, se zarije v list, ne napravi pa preveč škode. Listje je pri tej bolezni grbasto, med tem ko pri peronospori gladko.

Cez zimo ostane rja tako, da tvori na jesen zimske trose, ki prezimijo in se spomladi jednako naprej raz- množujejo.

Kot popolnoma zanesljivo sredstvo, da se ubranimo tej bolezni je bakreno apnena brozga. Napravimo jo tako, da razstopimo 1—2 kg bakrene galice (Cu SO₄) v posebni posodi vlijemo to na 100 litrov vode in pri- denem 2—4 kg apna (polovico več kot galice). Tu to že ugašeno apno dobro premesimo in vlivamo med ved- nim mešanjem skozi sito v bakreno vodo. Apno je po- trebno, da se bakrena zmes neutralizira, to je zgubi jednakost. Ako pride tros na od te zmesi poskropljen trs in pade v kapljico vode, v katerih je razstopljenih le malo teh zmesi, ki se vedno razstopljajo na listu, ta- koj pogine. Starih bolezenskih zarodisk uničiti ne mo- rimo več, pač pa za zabranimo njih razširjanje. Prvič škropimo pred cvetom, drugič takoj po cvetju, tretjič in četrtič pa v 14 dnevni presledkih in po vremenu. Brozgo moramo tekom treh dni porabiti, sicer je ne- učinkljiva. Koncem julija se s škropljenjem neha. Vsa druga sredstva, kot n. pr. Bosna pasta pa zaostajajo glede uporabe in učinka za bakreno galico.

Vinarsko društvo v Mariboru. Dne 28. maja 1922 se je ustanovilo v smislu pravil Glavne zveze jugoslovanskih vi- nogradnikov — krajevno vinarsko društvo v Mariboru. V izvrševalni odbor so izvolili: Ivan Janžekovič, veleposest- nik v Leitersbergu, predsednikom; Franjo Thaler, velepos. v St. Ilju, podpredsednikom; Sottler Josip, strokovni urad- nik vinarske šole v Mariboru, tajnikom; Miovič Peter, ve- leposestnik v St. Ilju, blagajnikom; Supanič Alojzij, ve- leposestnik v Vajgnu, Serbinek Ivan, posestnik v Vrtičah, Rudl Franjo, posestnik v Kamnici, Robič Feliks, velepos. v Linbušu, odbornikom. Društvo šteje že danes več sto čla- nov, temu primerna je bila udeležba na ustanovnem ob- zornem zboru jako lepa, kar znači, da je zanimanje med vino- gradniki za društvo veliko. Navzočim je ugajalo predava- nje vinarskega ravnanja g. Puklavca o pravilnem zatira- nju trne strupene rose (Peronospora viticola) ter grozdne plesni (Oidium Tuckeri), osobito, ker je predavatelj iz last- ne skušnje povedal marsikaj novega. — Vinogradniki! Or- ganizirajte se povsod v smislu uvodoma navedenih pravil, ki so vam že znane, da pridemo čim prej do ustanovitve pokrajinske, oziroma glavne zveze vinogradnikov cele Ju- goslavije, ki bo vsestranski zastopala koristi vseh vino- gradnikov. V slogi je moč! Za sprejem v društvo naj se oglasijo zainteresirani mariborskega okraja pri tajniku Josipu Sottlerju na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru, ali pa pri drugih zaupnikih, ki se nahajajo skoro v vsaki občini.

Pomen elektrike za gospodarstvo in stroški za napeljavo.

Ker si je naša kmetijska občina Orehova vas dala med vsemi drugimi najprej napeljati električni tok iz falske elektrarne in ker dobivam mnogo vprašanj o stroških na- peljave, hočem na kratko razložiti pomen elektrike za go- spodarstvo ter stroške za napeljavo.

Cloveštvo ne ve, kakšne sile nam nudi narava sama za različna dela, ki jih morata izvršiti človek in žival. Ako bi jih vedelo intenzivno izrabljati, bi lahko veliko manj trpelo in z njim vred uboga žival. Taka naravna sila je tudi električni tok ali kratko: elektrika, ki nam jo nudi Fala, ki je ena največjih elektrarn Evrope.

Največjega pomena za splošnost, kar nam nudi elektri- čen tok, je električna luč. V naši občini si jo je dala z ma- limi izjemami napeljati vsaka hiša.

Kdor tega ni videl in ne poskusil, si ne more pred- stavljati, kakšne udobnosti nam nudi taka luč. Ni treba vžigalic, ne petroleja ali karbidu in nikakega snaženja, kar se na kmetih tolikokrat opušča, ter je luč v vsakem tre- nutku na razpolago in je tudi v hlevih in škodnih ognja- varno.

Elektrika nam goni s pomočjo elektromotorja, kateri se lahko prenaša, različne stroje, kakor mlatilnice, doma- če mline, žage, kar so si že dali nekateri tukajšnji kmetje

napeljati. S tem se prihrani mnogo na času, delu, človeški in živalski sili.

Pri posestnikih so inštalirale različne privatne tvrdke iz Maribora, največ pri nas tvrdka Sprager in Crnko v Mariboru, Kopitarjeva ulica, ki je izvršila vse precizno in kulantno.

Občinsko omrežje je pa napeljalo falska elektrarna sama. V to svrhu se je konstituiral v naši občini petero- članski odbor kot občinski električno podjetje, ki je najelo posojilo za napeljavo in po izvršitvi napeljave vse izpla- čalo, kar mu bo pa moral vsak posameznik v razmerju in- staliranih luči povrniti.

Stroški za napeljavo omrežja v dveh vaseh so znašali 207.600 K s transformatorjem, drogi, bakreno žico, izola- torji in z delom vred; ta znesek se je potem razdelil na vsako luč.

Nadalje je plačal vsakdo enkratni priklopni prispevek k visoki napetosti (glavni vod) za eno normalno žarnico 150 K in za vsak električni motor (rabi se tri konjske sile), t. j. 500 K za konjsko silo, skupaj 1500 K.

Priklopni prispevek k občinskemu omrežju je pa od- visen od daljave hiše do omrežja, približno 200 do 400 K. To bi bili enkratni stroški.

N. pr. posestnik s šestimi luči brez motorja bi imel pri- bližno te-le enkratne izdatke: inštalacija 3500 K, občinsko omrežje 3000 K, enkratni priklopni prispevek k visoki na- petosti 900 K, hišni priklopni prispevek 300 K, toraj sku- paj znesek 7700 K, z motorjem vred pa okrog 3500 K več, kajti motor sam stane danes 20.000 K.

Cena je torej odvisna od voda visoke napetosti. Iz Ma- ribora v Rače je dal napraviti graščak Bachler, kateri je računil nizke obresti ter se izkazal kot kmetu prijaznega.

Navedene cene so bile meseca prosinca in so sedaj ma- lo višje.

Cene za tok so določene na podlagi temeljne cene pri- števi draginjske doklado (500 odstotkov), ki je odvisna od kurza švicarskega franka na zagrebški borzi ter znašajo pri bližni za žarnico s 16 svečami na mesec 16 K, za žarnico z 25 svečami 24 K, gostilne in delavnice plačajo nekaj več, za poljedelske motore (ne zadruge) za eno konjsko silo na me- sec 150 K, torej za 3 HP 450 K. Za likalnik 40 K mesečno, ki stane komad 700 K.

Cene za tok po števeh za luč 12 K na KWuro, za silo 4.80 K na KWuro (KWura je 40 minut).

Payšalni znesek se plačuje v naprej, konzum po šte- vcih pa za tri mesece nazaj. Kdor ima več kot osem luči, se priporoča, da si da napraviti števec, stane 2000 K.

Tudi ceste je dal občinski odbor razsvetliti z žarnicami na drogih.

V občini Rače n. pr. se vžigajo luči z vžigalnikom na drogih, kar ni priporočljivo. Tukaj se je napeljalo še peta železna žica za občinske luči, izmed drugih štiri ste dve za luč in dve za motor.

Občinske luči se prižigajo v vsaki vasi pri posestniku, kateri ima električno luč zraven razdelilnika.

Za napeljavo občinskih luči je dal nek dobrotnik 10 tisoč kron, za kar mu gre najlepša zahvala.

Franc Pišek, župan v Orehovi vasi.

Ribnica na Pohorju. Proti koncu dolgoletne vojske je izmrlo po naših krajih zelo mnogo panjev čebel, po nekd cel ulnjaki. Zopet se je začela razvijati na novo umna čebeloreja. Bodri nas podružnica čebelarstva društva v St. Lovrencu. Posebno si mnogo prizadeva živinozdravnik g. Meleoth. Oskrbel nam je za Binkošti ni pondeljek 5. junija t. l. v Ribnici celodnevno podučen tečaj združen s prakso pri čebelnjaku gg. Zabovnika in Drževnika. Predavanja se prične ob 8. uri pri gospodu Ptačnik. Tečaj vodi strokovnjak gospod Jurančič. Da bi le bila udeležba mnogobrojna; predavanja obetajo biti zanimiva in koristna.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignalo se je: 7 konj, 137 volov, 427 krav, 4 bikli, 20 telet. Skupaj 595 komadov. — Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 35—38 K, poldebili voli 25—34 K, plemenski voli 25—32 K, biki za klanje 26—33 K, klavne krave debele 30—32 K, plemenske krave 23—30 K, krave za klobasarje 14—18 K, molzne krave 23—30 K, breje krave 23—30 K, mlada živina 22—27 K, teleta 30—35 K.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso, meso od bi- kov, krav, telic, 1 kg 56—64 K. Telečje meso I. vrste 64 K, II. vrste 60 K. Svinjsko meso sveže 68—88 K.

Sejmsko poročilo. Na svinjski sejem v Mariboru dne 26. maja se je pripeljalo 296 svinj in 1 koza. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov komad 300 do 400 K, 7—8 tednov komad 600 do 900 K, 3—4 mesece 1200 do 1400 K, 4—6 mesece 1500 do 1600 K, 8—10 mesece 1800 do 2500 K. Polpitane svinje 1 kg žive teže 60—64 K. Koza komad 500 kron.

Živinske cene v Zagrebu. Mesnate svinje so se proda- le minuli teden v Zagrebu po 65—70 K 1 kg, debele 85 K, a so se plačevale zahtevane cene, ker debelih svinj pri- manjkuje. Za prvovrstne vole se je plačevala zahtevana cena, drugovrstni voli so bili po 36 K, a voli tretje vrste po 32 K. Krave so se plačevale različno po kakovosti med 26 in 36 K.

Živinski in kramarski sejem v Slov. Bistrici se vrši mesto dne 4. junija (binkoštna nedelja) v torek, dne 6. junija.

Živinski potni listi stare izdaje, razven onih, po 50 para, ki ostanejo še nadalje v veljavi, se smejo ob predpisnem dokolkovanju uporabljati samo do 30. junija t. l. Smejo se zamenjati na okrajnih glavarstvih Živinski potni listi, na katere je že pritisnjen občinski pečat, ter oni po 50 para se ne zamenjajo.

Zitni trg v Zagrebu. Pšenica. Povpraševanje po pšeni- ci je bilo minuli teden v Zagrebu malenkostno, plačevala se je pšenica po 14.50 K. Cena za bačko pšenico je nazado- vala na 15.35 K. Promet s pšenico je neznaten, ker stojijo mlini pred rednim letnim zastojem. — Rž. Povpraševanje po rži je bilo veliko, posebno še, ker se ržene zaloge bli- žajo koncu. Prihodnja ržena žetev obeta bogastvo, le po- nekod so ržene setve nekoliko redke. Srbijansko rž so pla- čevali v Zagrebu po 12.50 K, bačka je za 1 K dražja pri 1 kg. — Koruzo ponujajo zelo živahno in se je plačevala po 11.50 do 12 K. — Ječmena sploh ni bilo v prometu in notira 1300 K 100 kg. Oves se je nekoliko podražil in stane 12.50 K. — Vseled potežkoč z devizami miruje promet z moko. Zadnji teden so se izvozile le neznatne količine. Veliki mli- ni so prodajali moko po 24 K, manjši so jo pustili celo po 21 K.

Krma na zagrebškem trgu. Trgovina s krmo je bila v minulem tednu v Zagrebu malenkostna. Pri nas sploh ni- do ne povprašuje po suhi krmi, ker je dovolj sveže paše. Čudno, da vlada ne vzame v pretes dejstva, da je pri nas dovolj paše in ne dovoli izvoza suhe detelje in otrob. Izvoz krme se ne more prav razviti vsled porastka dinarja. Ake bi se splošno cene znižale, potem bi se šele razvila izvozna trgovina z našo krmo. Tako dolgo pa, dokler bo vladala ta- ka nestalnost v naši valuti in se ne sklene zunanje posojila, pa na večji izvoz naše krme niti misliti ni.

Hmeljarsko društvo v Zaleu, dne 25. maja 1922. — P. n. poverjenikom! Ker je nujno potrebno, da se podaja- je vsaj vsakih 14 dni v mescih junij, julij, avgust in septem- ber javnosti, posebno pa hmeljskim prekupcem potom stro- kovnih časopisov inozemstva točna in zanesljiva poročila o vsakokratnem stanju hmeljskih nasadov celega okoliša, potem o tržnem razpoloženju, o cenah itd., vas društveno vodstvo uljudno prosi, da mu na dani poziv na priloženi dopisnici vsaj po preteku treh dni poročate iz vaše okolice o sledečem: 1. Kakšno je stanje hmeljskih nasadov vobče? (visokost poganjkov, številnost panog, cvetni popki, cvet- je, prehod cvetja v kobule, kakovost kobul, zorenje in obi- ranje). 2. Katero delo v hmeljskih nasadih se izvršuje ali se je pred kratkim izvršilo? 3. Kakšno je vreme? (tempera- tura noči, padavine, suša). 4. Ali je rastlina zdrava? (bo- lezni, živalski in rastlinski škodljivci). 5. Kaj veste o hmeljski kupčiji? (predprodaja, cene — najvišje in naj- nižje). — Prosimo, da si ta listek shranite in na vprašanja odgovarjate kratko in točno ter se sklicujete le na številke 1—5.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 272 do 273, francoski frank stane 25.60—26 naših kron. Za 100 avstrijskih kron je plačati 2.48—2.68, za 100 čeho- slovaških kron 5.50—5.52, za 100 nemških mark 102 do 103, za 100 laških lir 1472—1480 jugoslovanskih kron. V Curihu znaša vrednost naše krone 1.90 cen- tima (1 centim je 1 vinar.) Od zadnjega poročila je vrednost naše krone poskočila za 5 točk.

Dopisi.

Razvanje pri Mariboru. Prostovoljno gasilno društvo v Razvanju priredi dne 5. junija, ob treh popoldne v gostil- niških prostorih Černe v Razvanju vrtno veselico. Ker je čisti prebitek namenjen za nabavo novih cevi, se prosi za obilen obisk.

Gor. Sv. Kungota. Z ozirom na poročilo v številki 50 o interelaciji poslanca Roškarja in Zebota v zadevi po- granične trupe treba resnici na ljubo povdariti, da tam na- vedene pritožbe zoper carinike nikakor ne veljajo za ca- rinski urad pri Gor. Sv. Kungoti; marveč prebivalstvo v veseljem priznava ljudomilo postopanje kakor sedanjega carinika g. Rudeža, tako njegovega prednika g. Zorzata. Oba sicer vestna in pravična v svoji službi, a vedno pri- pravljena iti ljudstvu na roko, kjer le mogoče. Koliko več zadovoljnosti bi lahko bilo med ljudmi, ako bi na podobem način poslovali cariniki in mejni stražni organi tudi dru- god!

Gor. Sv. Kungota. «Velikanski» je res bil shod de- mokrata dr. Kukovca v naši vasi. Mi tu smo se sme- jali, ko smo čitali poročilo v «Taboru» in drugih libe- ralnih listih. Res je, da se je shod vršil na vrtu Gsel- manove gostilne pri pokritih mizah, a vseh «zboroval- cev» je bilo, piši in beri 59. Velika večina teh je prišlo na «zborovanje» kakor Pilat z vodo. Bili smo kot slu- čajni gostje navzoči. Govori dr. Kukovca, dr. Koderma- na in profesorja Voglarja so bili plitvi in še razumeti jih nismo mogli. Koderman ga je imel že poštno pod kapo. Guncal se je med govorom sem in tje, kakor da bi ga grizlo. Vsi govorniki so hvalili, kako dobro se nam godi pod sedanjo vlado in kake dobrote uživamo po zaslugi edinozveličavne demokratske stranke. Ploskala sta mu samo učitelj From od Spodnje in nadučitelj Spreitz od Gornje Kungote. Ko so mariborski doktorji spili in plačali še par litrov vina, jih je fujaker zopet odpejpal proti Mariboru. Druge nesreče ni bilo.

St. Ilj v Slov. gor. Poslanec Samostojne kmetijske stranke Mermolja se je hvalil v predzadnjem «Kme- tijskem listu», da je on preskrbel našim ljudem prosto vožnjo in prehod čez mejo. Kako grdo se je zlagal! — Mermolja je ravno s svojim vmešavanjem kriv, da nam kmetom in viničarjem beogradska vlada ne dovoli, da bi smeli voziti žito v mline ob Muri in les na ta- mošnje žage. Vse je bilo lepo napeljano, a Mermolja je hodil okrog srbskega carinika. Kaj mu je govoril, nam je sedaj jasno! Res je, da sta naša poslanca Roškar in Zebot na prošnjo vseh obmejnih županov in na stotine naših kmetov in viničarjev v Beogradu posredovala za dovoljenje prehoda in prevoza čez mejo. In Mermolja, katerega nihče ne mara, ga nihče ni pozval, se je začel vmešavati in je celo zadevo pokvaril. Samo iz golega sovraštva do nas, ki smo pristaši Slovenske ljudsk- e stranke, je Mermolja zakrivil, da še danes meja ni odprta. Prosimo naše poslance, da se potrudijo in nam razkrinkajo Mermoljevo «delovanje».

Zreče. Tu sta bila poročena Lah Josip iz Osluševec pri Ptuj in Franica Kračun. Nevesti so kot cerkveni pevki priredili lepo ovacijo pevci, istotako tamburaši kot članici njihovega zbora. En starešina je g. župniku kot načelniku krajnega šolskega sveta izročil 1200 K za uboge šolarje.

Osluševeci. Na rodbinskem sestanku g. Josipa in Frani- ce Lah se je na inicijativu gospoda Ferdo Korparja na- bralo za Dijaško kuhinjo v Ptuj 400 kron, kateri znesek se je na kompetentno mesto odposlal.

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Tukajšnje izobraževalno društvo priredi na Binkoštni pondeljek veselico na vrtu g. Ferdo Korparja v Osluševcih. Med drugim se uprizar! Finžgarjeva igra «Razvaline življenja».

Gornja Ponikva. Bralno in pevsko društvo priredi v nedeljo, dne 18. junija, gledališko igro «Krivoprisežnik». — Med odmori bo petje.

Vransko. Naš telovadni odsek Orel obhaja letos desetletnico svojega obstoja. V nje proslavo priredi v ne- deljo, dne 11. junija 1922 orlovski tabor z javno telo- vadbo. Ob 9. uri in pol deseti uri pozdrav gostov. Ob